

Ολόκληρη η παρέμβαση του Πρωθυπουργού στην Σύνοδο Κορυφής για το μεταναστευτικό:

Ευχαριστώ καταρχήν κύριε Πρόεδρε για τη σύγκληση του σημερινού έκτακτου ευρωπαϊκού συμβουλίου.

Νομίζω ότι η συνάντησή μας είναι απολύτως απαραίτητη. Δεδομένου ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό επιτέλους να συζητήσουμε **ένα συγκροτημένο, αποτελεσματικό και ανθρώπινο ευρωπαϊκό σχέδιο για τη διαχείριση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών.**

Πιστεύω ότι αυτό αποτελεί μια από τις σοβαρότερες περιφερειακές αλλά και παγκόσμιες προκλήσεις που έχει κληθεί να αντιμετωπίσει εδώ και χρόνια η ΕΕ.

Δυστυχώς, δεν έχουμε καταφέρει ως τώρα να αντιμετωπίσουμε με τρόπο που να συνδυάζει αποτελεσματικά το ρεαλισμό και την ασφάλεια με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η πρόσφατη τραγωδία στη Λαμπεντούζα, η ανθρώπινη δυστυχία με την οποία ερχόμαστε αντιμέτωποι καθημερινά στην Ανατολική Μεσόγειο με τα δεκάδες πλοίαρια που καταφθάνουν καθημερινά στα ελληνικά νησιά, και γενικότερα σε όλη τη Μεσόγειο, υπογραμμίζουν με τον πιο γλαφυρό τρόπο ότι σε αυτό το ζήτημα δεν υπάρχει πλέον χρόνος για χάσιμο.

Η Ελλάδα βιώνει εδώ και χρόνια το πρόβλημα σε όλες του τις διαστάσεις, εξαντλώντας όλα τα μέσα που διαθέτει. Την έρευνα, τη διάσωση, την υποδοχή, τη χορήγηση διεθνούς προστασίας και την κοινωνική ένταξη. Επεδίωξε δε και επιδιώκει, να αναδείξει σε θεσμικό επίπεδο την σημασία της **αλληλεγγύης και της αναλογικής κατανομής ευθυνών εντός της ΕΕ, καθώς και της συνεργασίας με τις τρίτες χώρες προέλευσης και διέλευσης.**

Τα πρόσφατα γεγονότα προκάλεσαν δικαίως παγκόσμιο σοκ. Για την Ελλάδα, όμως, ήταν μία ακόμη πράξη ενός καθημερινά εντεινόμενου δράματος. Ενδεικτικά, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2015 ο αριθμός των εισερχομένων στην Ελλάδα ήταν 19.488 έναντι 8.356 για το ίδιο χρονικό διάστημα του 2013. Πάνω από 80% των νεοεισερχόμενων είναι άνθρωποι με προσφυγικό προφίλ (Σύροι σε ποσοστό 60%, Αφγανοί, Σομαλοί, Ερυθραίοι). Υπολογίζεται δε ότι το καλοκαίρι στην Ελλάδα θα καταφθάνουν πάνω από 800 πρόσφυγες και μετανάστες την ημέρα. Αριθμός που υπερβαίνει κατά πολύ τις δυνατότητες των υποδομών φιλοξενίας μας, ειδικά σε μία περίοδο βαθείας οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.

Και θέλω να τονίσω ότι η αποτελεσματική δράση του ελληνικού λιμενικού σώματος έχει ως αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση των απωλειών σε ανθρώπινες ζωές. Χαρακτηριστικά αναφέρω ότι το 2014 σημειώθηκαν 368 περιστατικά και ο αριθμός των διασωθέντων ανήλθε στους 10.782 ανθρώπους, ενώ μόνο στο πρώτο τρίμηνο του 2015 καταγράφονται 73 περιστατικά, κατά τα οποία διασώθηκαν 2.512 άνθρωποι.

Κατά τον σύνθετο σχεδιασμό για την αντιμετώπιση του φαινομένου, η Μεσόγειος θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως σύνολο, χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς, καθώς όλοι γνωρίζουμε πόσο ευμετάβλητες είναι οι προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές που λειτουργούν με την λογική των συγκοινωνούντων δοχείων. Είναι επείγουσα ανάγκη να δούμε το πρόβλημα στο σύνολό του. Στο πλαίσιο αυτό όμως, ασφαλώς υπάρχουν διαφορές μεταξύ δυτικής, ανατολικής και κεντρικής Μεσογείου σε σχέση με το φαινόμενο των μεικτών μεταναστευτικών ροών, οι οποίες πρέπει και αυτές να ληφθούν υπόψη για την αντιμετώπισή τους. Και βέβαια όλοι γνωρίζουμε ότι ούτως ή άλλως οι πιέσεις είναι τεράστιες παντού.

Στο πλαίσιο αυτό, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω, κύριε Πρόεδρε, για αυτό το σχέδιο συμπερασμάτων. Θεωρώ ότι θέτει τις βάσεις για μία πιο ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του ζητήματος.

1) Χαιρετίζουμε την αύξηση της στήριξης στις επιχειρήσεις Poseidon, Triton και Frontex, την αύξηση της έκτακτης οικονομικής βοήθειας στα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής που επωμίζονται την ευθύνη διαχείρισης του φαινομένου, καθώς και τα σημεία που ανοίγουν το δρόμο για έναν μηχανισμό δίκαιης κατανομής των οικονομικών βαρών και της ευθύνης φιλοξενίας.

Υπογραμμίζουμε, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη για άμεση αύξηση της έκτακτης οικονομικής και υλικοτεχνικής στήριξης προς τα κράτη-μέλη πρώτης γραμμής, για την διαχείριση των αυξημένων προσφυγικών ροών και των αναγκών υποδοχής και εξέτασης των αιτημάτων ασύλου τους.

2) Επικροτούμε επίσης τις συντονισμένες δράσεις για την καταπολέμηση της διακίνησης προσώπων, τη σύλληψη των διακινητών και την εξάρθρωση των δικτύων τους, σε συνεργασία όλων των συναρμόδιων Ευρωπαϊκών Οργανισμών. Τονίζουμε δε ότι εξίσου αν όχι ακόμα πιο σημαντική στο πλαίσιο αυτό είναι και η αναφορά σε συνεργασία με τρίτες χώρες καταγωγής και διέλευσης, ειδικά όσον αφορά την από πλευρά τους αποτελεσματική διαχείριση της μετανάστευσης και τη διαδικασία επανεισοχής.

3) Παράλληλα, καλωσορίζουμε την αναφορά στην προώθηση της ειρήνης και σταθερότητας στην Βόρεια Αφρική και Μέση Ανατολή. Υπογραμμίζουμε δε την ανάγκη για προώθηση αποτελεσματικών διπλωματικών πρωτοβουλιών στην περιοχή προς αυτήν την κατεύθυνση. Ιδιαίτερα στη Συρία, στη Λιβύη, στο Ιράκ και στον Νίγηρα. Της ειρηνικής επίλυσης διαφορών. Και βέβαια, της διαφύλαξης του δικαίου σε διεθνή προστασία. Δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε τις ευθύνες μας για

την κατάσταση σε αυτήν την περιοχή. Τις ευθύνες που έχουμε ούτως η άλλως για την γειτονιά μας, αλλά και τις ευθύνες μας για τα λάθη του παρελθόντος.

4) Θεωρούμε σημαντικά τα έκτακτα μέτρα που αναφέρονται στο σχέδιο για την έκτακτη αντιμετώπιση της κατάστασης. **Ωστόσο πρέπει να κοιτάξουμε και παραπέρα. Να δούμε πώς μπορούν να ενταχθούν σε ένα πιο μεσο- και μακρο-πρόθεσμο σχέδιο.** Προσδοκούμε ότι η Ευρωπαϊκή Ατζέντα για την Μετανάστευση θα αναπτύξει μια ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση στο θέμα. Στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης, πέραν των ανωτέρω μέτρων, θα επιδιώξουμε:

- **Την ενεργοποίηση των υπάρχοντων μηχανισμών αλληλεγγύης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (όπως η ενεργοποίηση των ανθρωπιστικών ρητρών του κανονισμού Δουβλίνο III, η διεύρυνση και η απλοποίηση εφαρμογής της οικογενειακής επανένωσης).

- **Την διεύρυνση νόμιμων οδών πρόσβασης για προστασία προς την ΕΕ** (πχ. θεωρήσεις εισόδου για λόγους ανθρωπιστικούς αλλά και για λόγους εργασίας, σπουδών κ.ά.) **έτσι ώστε να παρέχεται ασφαλής μετάβαση και προωθείται η καταπολέμηση της διακίνησης προσώπων**

Πιστεύουμε, τέλος, ότι πρέπει μεσοπρόθεσμα, **να μπούμε και στην ευρύτερη συζήτηση της αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου για τη μετανάστευση και το άσυλο, του κανονισμού του Δουβλίνου.**

Η μετακίνηση πληθυσμών και η μετανάστευση είναι ένα φαινόμενο ιστορικών διαστάσεων και ως τέτοιο πρέπει να το δούμε και να το διαχειριστούμε. Ειδικά δε τις μετακινήσεις πληθυσμών προς την Ευρώπη από την Ασία και την Αφρική τα τελευταία 20 χρόνια. **Δεν πρέπει να περιοριστούμε σε βραχυπρόθεσμους χειρισμούς. Πρέπει να ξεδιπλώσουμε το θέμα από εδώ και πέρα, ως μία από τις σημαντικότερες παγκόσμιες και περιφερειακές προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η ΕΕ.**

Το θέμα της αντιμετώπισης των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών απαιτεί ένα μακροπρόθεσμο ευρωπαϊκό όραμα, που να συνδυάζει την κατοχύρωση της ασφάλειας και της ευημερίας των κοινωνιών μας, με τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Κύριε Πρόεδρε,

όταν ανέλαβα την πρωθυπουργία της χώρας μου, επικαλούμενος τον εθνικό νομικό πολιτισμό που αποτελεί πολιτική πυξίδα μας, είπα ότι "είμαστε λέξη από την κάθε λέξη του Συντάγματος". Σήμερα, **επικαλούμενος τον ευρωπαϊκό νομικό πολιτισμό, τολμώ να πω ότι είμαστε επίσης "λέξη από την κάθε λέξη της Σύμβασης της Γενεύης". Η προστασία της φιγούρας του πρόσφυγα αποτελεί ιστορική παρακαταθήκη του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, και ένα από τα σημαντικότερα διακυβεύματα για το μέλλον των κοινωνιών μας.** Είναι η κοινή μας πυξίδα, και δεν πρέπει να την χάσουμε από τα μάτια μας.